

PROTOKOL HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POSUDEK OPONENTA

JMÉNO STUDENTA: **Ludmila Nováková**

NÁZEV PRÁCE: Vliv teorie neo-eurasijství A. Dugina na zahraniční politiku Ruské federace po nástupu V. Putina do funkce prezidenta

HODNOTIL: *Vladimír Naxera*

1. CÍL PRÁCE (jaký byl a do jaké míry byl naplněn)

Cílem práce má být analýza formy a míry propojení mezi Duginovou teorií neo-eurasijství a vybranými zahraničně-politickými kroky V. Putina v letech 2000-2008. Cíl se podařilo naplnit jen částečně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita vlastní práce, vhodnost příloh)

Autorka konstatuje, že práci rozdělila do dvou částí - teoretické a analytické. V první části hodlá "analyzovat" Duginovu teorii, ve druhé sledovat, nakolik se promítá do zahraniční politiky RF. Obě části shledávám do určité míry problematické. V té první autorka popisuje Duginova východiska, nicméně nalézáme řadu problémů ve struktuře i obsahu. V části nalézáme podkapitoly, které považuji za zbytečné a v kontextu Duginova díla za nepodstatné - část 1.2 o Moskvě jako třetím Římu, části věnované vymezení blízkého zahraničí, představám Mackindera, Kissingera nebo Haushofera o Eurasii, poměrně rozsáhlé části věnované historickému eurasijskému vývoji Ukrajiny atd. Za daleko lepší využití prostoru bych považoval konzistentní představení Duginových myšlenek a jejich postupnou proměnu (třeba pohled na Blízký Východ nebo střední Evropu Dugin několikrát přehodnotil) tak, aby byl vytvořen konzistentní aparát pro analýzu ve druhé části. Duginovo díle je představeno nekonzistentně, jsou z něj vyňaty jen útržky, ty jsou navíc rozmělněny podkapitolami k tématům souvisejícím jen okrajově. Ani řazení kapitol k Duginovi není úplně optimální - proč je kapitola o jeho biografii vsazena mezi části o východiskách teorie a o geopolitickém uvažování? Druhá část má představit ruskou zahraničněpolitickou doktrínu a hledat, zda se v ní projevuje Duginův vliv. Problém je v tom, že autorka v druhé části neřeší stejná témata, jako v části první. Ve druhé části se soustředí na Německo a střední Evropu, v teoretické části však rozsáhle řeší i blízké zahraničí a Ukrajinu, na které se v části analytické nedostává, navzdory tomu, že v závěru je vztah k Ukrajině označen za hlavní linii práce (navíc je konstatováno, že hlavní linií je "vztah mezi Ukrajinou a Sovětským svazem" (s. 62) - možná mi návrat k tomuto léty prověřenému názvu unikl). Velké části kapitoly jsou také věnovány ekonomickým ukazatelům, které ovšem Dugin až tolik neřeší. Celkově mi přijde, že byla rozebíraná témata vybraná vlastně nahodile. Autorka navíc hodlá sledovat období 2000-2008, ale velkou část práce tvoří text věnovaný obdobím jiným.

Kromě struktury nalezneme i další obsahové problémy - na s. 9 nehledě na výše uvedený cíl práce ještě autorka přidává konstatování, že "pro ověření výše zmíněných hypotéz...", nicméně ani při opakovaném čtení předchozích stran úvodu jsem nebyl schopený jedinou hypotézu nalézt (což je možná dobře, neboť pokus o hypotézy ve studentských pracích bývá většinou cestou do pekel).

V práci se nalézá řada, nepřesných, nejasných nebo bezobsažných tvrzení - patriarcha Adrian byl dle autorky (s. 13) "středověký" bez ohledu na to, že zemřel roku 1696, car se po roce 1721 stal údajně i

patriarchou (s. 13), což není přesné. Na s. 14 nalezneme větu "Národní sebeuvědomění formovalo současné národy a ty následně vytvářely ideu státu, suverénního celku při volbě své historické cesty", i když by šlo dlouze debatovat o obsahu této věty, záležející je zejména to, že věta, která je součástí "teoretické části", je odkazována Natalií Naročnickou, čili autorkou na hraně mezi kvazihistoričkou a šarlatánkou, jejíž texty by měly být čteny optikou kritické analýzy, nikoli pro vybudování teoretického rámce práce. Přesné rozhodně není tvrzení, že myšlenky Dugina a jeho hnutí "jsou aktuálně nejvlivnější ideologií v Ruské federaci" (s. 22) - pokud to kdy vůbec byla pravda, je třeba konstatovat, že význam Dugina se v poslední době značně snižuje.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, kvalita citací a používané literatury, grafická úprava)

Práce vychází z dostatečně širokého spektra zdrojů, odkazy jsou většinou vyznačeny v pořádku, ale výjimky nalezneme - např. na s. 43 autorka nejprve uvádí, co o sobě samém tvrdí Dugin, aniž by připojila odkaz, o dva odstavce níže uvádí názory Alexandra Mitrofanova, opět zcela bez odkazu. Gramatických a stylistických nepřesností je v práci akceptovatelné množství. Občas jsou patrné drobné formální nedostatky (občas jiný font v poznámkách pod čarou, občas citace nejsou kurzivou, občas chybí/přebývá tečka atd.), úplně jednotně není formátován ani seznam zdrojů. Stránkování obsahu neúplně koresponduje se skutečným stránkováním (alespoň v případě některých položek). Autorka využívá tři úrovně nadpisů - pro všechny ale zvolila totožný font, zároveň po konci části neodsazuje žádnou mezeru a ihned pokračuje dalším nadpisem - toto výrazně znepřehledňuje text, byť jde o výtku spíše marginální.

4. STRUČNÝ CELKOVÝ KOMENTÁŘ (silné a slabé stránky práce, zdůvodnění níže uvedeného hodnocení)

Práci považuji za obhajitelný diplomový text, i když nijak oslnivý, jeho obhajitelnost je tedy spíše hraniční a hodnocení "dobře" je třeba chápat s poměrně silným "ještě". Pozitivem je, že autorka rozsáhle využívá například texty A. Dugina jako de facto primární zdroje. Mezi negativní stránky je nutné zahrnout nejasnou a místy zmatenou strukturu, nejasná a vágní konstatování, absenci důkladného provázání obou částí, autorka tedy Duginův aparát nevyužila důsledně atd.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY URČENÉ K ROZPRAVĚ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři)

- 1/ Jaký je Duginův pohled na rusko-byzantský ideál tzv. symfonie moci? Má tento princip dle Dugina nějaký význam pro ruskou zahraniční politiku, například v prostoru tzv. Svaté Rusi?
- 2/ Hodnotí Dugin nějakým způsobem v poslední době často zmiňovaný koncept označovaný jako Русский Мир?
- 3/ Co autorka rozumí touto větou "Každopádně Ukrajina hraje po rozpadu Sovětského svazu důležitou roli ve vyrovnávání vztahů mezi Evropskou unií, Ruskem a Spojenými státy" (s. 41)?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

DOBŘE

DATUM: 6. května 2016

PODPIS: